

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

STÖÐUSKÝRSLA FRÁ SAMHÆFINGARSTÖÐINNI

Dags: 11.09.2014

kl.16:00

Varðar: Eldgos í Holuhrauni, norðan Vatnajökuls

Megin atriði

- Áfram öflugt hraungos í Holuhrauni
- Jarðskjálftar yfir 5 að stærð í Bárðarbungu
- Þrjár sviðsmyndir líklegar
- Hár styrkur brennisteinsgasa hefur mælst á Austfjörðum

Eldgosið og jarðskjálftavirkni:

Frá vísindamannaráðsfundi í morgun:

Gosvirkni: Ekki dregur úr gosinu í Holuhrauni. Samkvæmt athugunum á vettvangi er gosvirkni svipuð og undanfarna daga. Hraun rennur til austurs, lítill hluti þess breiðir úr sér til norðurs en megintungan rennur áfram í farveg Jökulsár á Fjöllum og áin flæmist til austurs undan hrauninu. Ekki er sprengivirkni þar sem hraunið rennur í ána en gufubólstrar stíga til himins.

Jarðskjálftar. Jarðskjálftavirkni í öskju Bárðarbungu breytist lítið frá degi til dags. Skjálftarnir dreifast einkum um norður- og suð-austurhluta öskjumisgengisins. Skjálfti af stærðinni 5,3 varð rétt eftir miðnætti og í gær mældust þrjú skjálftar að stærð 5,5, 4,8 og 4,1 á svipuðum slóðum. Dregið hefur nokkuð úr skjálftum við norðurenda kvikugangsins. Rúmlega 30 skjálftar hafa mælst frá miðnætti. Órói virðist vera svipaður og undanfarna daga.

GPS mælingar sýna óverulegar jarðskorpuhreyfingar þannig að kvikustreymi inn í ganginn virðist haldast svipað og útstreymi í gosinu í Holuhrauni. Þegar lítið er yfir tímabilið frá því gos hófst má hins vegar greina hreyfingar í átt að Bárðarbungu sem benda til áframhaldandi sigs í öskjunni.

Loftgæði

Loftgæði í byggð: Spár gefa til kynna að hár styrkur brennisteinsgasa gæti orðið á norðanverðum Austfjörðum, Fljótssdal, Héraði, Jökuldal og Vopnafirði. Svæði með háum styrk gæti orðið stærra. Ef fólk finnur fyrir óþægindum er mælt með að halda sig innandyra, loka gluggum og slökkva á loftræstingu. Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgæði.is. Veðurstofan birtir viðvaranir eftir því sem aðstæður breytast á www.vedur.is. Tilmæli og leiðbeiningar frá Sóttvarnalækni og Umhverfisstofnun má finna á heimasíðum stofnananna. Hægt er að nálgast tilmæli Sóttvarnalækni og Umhverfisstofnunar á vefsíðum stofnanna, www.landlaeknir.is og www.ust.is

Loftgæði á gossvæðinu: Mikið gasstreymi er í og í kringum eldstöðina. Bráð lífshætta stafar af gasinu og ekki er óhætt að nálgast svæðið án gas mæla og gasgríma. Við gosstöðvarnar má búast við sífelldum staðbundnum breytingum á vindátt, vegna hitauppstreymis, sem gera aðstæður þar mjög hættulegar.

Varúðarráðstafanir:

Vegna eldsumbrota í Vatnajökli og norðan hans hefur Vinnueftirlitið undirstrikað að starfsumhverfi í nágrenni eldsumbrota er hættulegt, m.a. með tilliti til eiturefna, fljúgandi jarðefna, hita, mögulegra flóða auk fleiri þátta. Umtalsvert magn eiturefna stígur upp frá gossvæðinu og er mikilvægt að allir sem vinna nálægt gosstöðvunum noti gasmæla og gasgrímur. Sérstök hætta getur skapast í lægðum þar sem þessi efni setjast og /eða þar sem er lygnt. Vinnueftirlitið telur brýnt að allir sem eru nálægt eldgosinu séu með viðeigandi áhættumat og viðbragðsáætlanir í samræmi við reglugerð nr. 920/2006.

Lokanir á hálendinu norðan Vatnajökuls eru enn í gildi <http://www.vegagerdin.is/media/umferd-og-faerd/Halendi.pdf>. Fjölmiðlar og vísindamenn hafa takmarkaðan aðgang að lokaða svæðinu gegn framvísun sérstakra leyfa almannavarna. Lögreglan vaktar svæðið.

Búið er að aflétta lokunum um Dettifossveg (nr.862) vestan Jökulsár á Fjöllum frá þjóðvegi 1 norður að Dettifossi. Aðrar leiðir á svæðinu en að Dettifossi eru áfram lokaðar þar á meðal gönguleiðir.

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

Litakóði fyrir flug er appelsínugulur fyrir Bárðarbungu og gulur fyrir Öskju. Unnið er á Hættustigi almannavarna.

Flóðahætta

Enn er hættu á flóði og byggir það hættumat á því að enn getur gosið undir Vatnajökli, hvort sem það yrði í Dyngjujökli eða í öskju Bárðarbungu.

Hættumat

Þrír möguleikar eru taldir áfram líklegastir um framvinduna:

- Öskjusig í Bárðarbungu hættir áður en það verður mikið og gosið í Holuhrauni fjarar út.
- Stórt öskjusig í Bárðarbungu. Gos í Holuhrauni verður langvinnt eða vex. Mögulegt að sprungan lengist til suðurs inn undir Dyngjujökul og valdi jökulhlaupum og gjóskufalli. Einnig er mögulegt að sprungur opnast annar staðar undir jöklinum.
- Stórt öskjusig í Bárðarbungu og gos í öskjubroti. Slíkt gos gæti brætt mikinn ís og valdið verulegu jökulhlaupi.

Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.

Samhæfing aðgerða

Samhæfingarstöðin í Skógarhlíð er að störfum og samhæfir aðgerðir og upplýsingagjöf. Í morgun var fundur í vísindamannaráði almannavarna þar sem farið var yfir nýjustu mælingar vísindamanna og staðan metin. Í framhaldi var fundur með aðgerðarstjórninni á Húsavík og aðgerðir dagsins samhæfðar. Lögregluþingvöldum á Suður- Norður og Austurlandi haldið upplýstum um viðbúnað og viðbrögð vegna mengunar frá eldgosinu. Í gær var fundur með ferðapjónustunni þar sem ræddar voru lokanir og ástand mála. Fulltrúar Veðurstofunnar og almannavarnadeildar ríkislögreglustjóra fóru með þyrlu Landhelgisgæslunnar á Vatnajökul til að setja og stilla uppmælitæki. Þá var fundur um varnir og viðbrögð við mengun og almennar leiðbeiningar vegna brennisteinsgasa frá eldgosum <http://avd.is/?p=470> með Veðurstofunni, Sóttvarnalækni, Umhverfisstofnun, Vinnueftirlitinu, Jarðvísindastofnun og almannavarnadeild ríkislögreglustjóra. Forsætisráðherra kom til fundar við almannavarnayfirvöld í Samhæfingarstöðinni í gær. Þá var einnig fundur með ráðuneytisstjórum um málefni tengd aðgerðinni

Ferðapjónustan

Flestir helstu vegir á Íslandi eru opnir og þar með talið þjóðvegur 1. Gossvæðið er um 120 km suður frá þjóðvegi 1 fyrir norðan. Enn er svæðið á hálendinu norðan Vatnajökuls lokað og hluti Dettifossveggar vestan Jökulsár á Fjöllum (nr. 862) þar sem það telst ekki vera öruggt eins og staðan er í dag. Allir flugvellir eru opnir. Upplýsingar til ferðamanna er hægt að nálgast á vefnum www.safetravel.is og á upplýsingaskjám safetravel víða um land. Hægt er að fylgjast með eldgosinu á vefmyndavélum Mílu, www.livefromiceland.is

Upplýsingar.:

Fjölmiðlateymi er að störfum í Samhæfingarstöðinni í Skógarhlíð og veitir upplýsingar og sinnir fjölmiðlum. Netfang fjölmiðlateymisins er info@sst.is Símanúmerið er: 570-2644/43.

Vefsíða vegna Bárðarbungu og jarðhræringanna norðan Vatnajökuls www.avd.is

Twitter: [@almannavarnir](https://twitter.com/almannavarnir)

Facebook: <https://www.facebook.com/Almannavarnir>